

Posudok – Strážca kameňa (Návrat do Centúria/V ríši havranov)

Kniha Strážca kameňa je prvou časťou avizovanej fantasy trilógie autora Jána Papugu, ktorá má ambíciu zaplniť biele miesto v slovenskej literatúre pre deti a mládež a suplovať viacdielne príbehy juvenilnej literatúry zahraničnej proveniencie.

Kompozične sa dielo člení na 28 kapitol. Dej sa odohráva sčasti v reálnom slovenskom prostredí v bližšie neurčenom meste a sčasti je zasadený do fantastickej krajiny Centúria, ktorú objaví hlavná postava.

Literárna hodnota tohto diela spočíva najmä v jeho neobyčajne rozsiahlom epickom príbehu, vďaka ktorému má kniha šancu upútať čitateľov a prebudiť v nich záujem nielen o slovenskú literatúru, ale i o slovenskú kultúru vôbec, keďže dielu nechýba nadväznosť na slovenské tradície, štylisticky rôznorodý literárny jazyk (napr. denníková forma, forma povesti, archaický jazyk Centúria), humor a vtíp, prvky vedeckej fantastiky, farbisté opisy postáv a prírody či poznatky a fakty z rôznych oblastí. Okrem iného prináša tiež pohľad na environmentálnu problematiku, ako aj na riešenie niektorých etických, prípadne výchovných problémov vrátane školského šikanovania či rôznorodého rodinného zázemia hrdinov.

Detské postavy reprezentujú súčasné typy detí, sú vsadené do realisticky stvárneného školského prostredia – do kolektívu spolužiakov i učiteľov. Ich charaktery, dialógy a vzájomné vzťahy sú vykreslené plasticky, s nevyhnutnou dávkou nadhľadu, bez zbytočného moralizovania a pátosu.

Dej Strážcu kameňa predstavuje relatívne uzavretý celok, ktorého ďalšie pokračovanie bude rozvitím jedného z jeho hlavných motívov. Najdôležitejším prvkom v knihe je sila kamarátstva, plnenie veľkého poslania a hľadanie seba samého.

Slovenské reálie, zrozumiteľný a jasný štýl, pútavý príbeh a dôveryhodne zobrazené postavy sú hlavnými devízami tejto knihy.